

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1098/2016
27.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, коју заступа Државни правобранилац, Одељење у Суботици, ради накнаде рехабилитационе штете, вредност спора 49.917.940,00 динара, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1376/2016 од 21.04.2016. године, у седници већа одржаној 27.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1376/2016 од 21.04.2016. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 35/15 од 22. јануара 2016. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца којим су тражили да им тужена на име материјалне и нематеријалне штете због рехабилитационог обештећења исплати укупан износ од 49.917.940,00 динара, са разграничењима ближе описаним у изреци.

Побијаном другостепеном пресудом одбијена је као неоснована жалба тужилаца и првостепена пресуда је потврђена у ставу 1. и 2.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиоци су благовремено изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада покојни ДД брат тужилаца (рођен ... године) ухапшен је 1949. године и одведен је у истражни затвор због "антинародне делатности на линији ИБ". Прекршајно је кажњен на казну друштвено корисног рада у трајању од шест месеци. У току 1957. године против њега је вођен кривични поступак због кривичног дела непријатељске пропаганде. Укупно је у казним установама провео две године, четири месеца и 27 дана. Пуштен је са издржавања последње казне 22.05.1959. године. Пред Вишим судом у Сомбору у предмету Рех 223/2012 рехабилитован је 17.10.2014. године. Брат тужилаца умро је у ... 20.03.2008. године.

Код таквог чињеничног стања, правилно је примењено материјално право када је одбијен тужбени захтев за накнаду материјалне и нематеријалне штете.

Наиме, право на рехабилитационо обештећење по члану 20. став 1. Закона о рехабилитацији припада рехабилитованом али и брачном другу, деци, родитељима, браћи и сестрама као и ванбрачном партнеру рехабилитованог лица по основу члана 21. став 2. Закона.

Право на материјалну штету насталу због повреда права и слобода има само рехабилитовано лице (члан 26. став 1).

Лица из члана 21. став 2. овог закона (у конкретном случају то су тужиоци) имају право на накнаду нематеријалне штете за душевне болове због смрти рехабилитованог лица под условом да је између њих и умрлог рехабилитованог лица постојала трајнија заједница живота у складу са законом којим се уређују облигациони односи (члан 201. ЗОО).

Из цитираних правила произилази да је услов за накнаду нематеријалне штете наступање смрти рехабилитованог лица у условима издржавања казне, што се у конкретном случају није догодило. Смрт је наступила скоро 40 година касније и није у узрочној вези са штетном радњом (противправним лишењем слободе).

Имајући у виду изложено, неосновани су ревизијски наводи којима се истиче да тужиоци имају право на накнаду како материјалне тако и нематеријалне штете због смрти блиског лица јер је ради елиминације дискриминације било нужно применити правила Конвенције Уједињених нација против тортуре и других сурових нељудских и понижавајућих казни и поступака. Ова област је детаљно регулисала постојећим Законом о рехабилитацији, па се у конкретном случају не може применити цитирана Конвенција зато што је правни претходник тужилаца преминуо природном смрћу, а не као жртва акта тортуре (умро је 2008. године, а наводно тортура била је 1957. године, па је очигледно да између смрти као последице и наведеног чина тортуре нема узрочне везе).

На основу члана 414. ЗПП одучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић